

Boek 10 BW (IPR): Titel 11

Trustrecht

*Mr. R. Westrik **

1 Inleiding – geen inhoudelijke wijzigingen

Titel 11 van het voorgestelde Boek 10 Burgerlijk Wetboek (BW) betreft het trustrecht. De titel bestaat uit drie artikelen, die vrijwel identiek zijn aan art. 1, 3 en 4 van de Wet conflictenrecht trusts (hierna te noemen: WCT).¹ De WCT bestaat uit zes artikelen, waarvan drie niet behoeven te worden overgenomen. Eén van die drie, art. 2 WCT,² strekt ertoe de wets-toepasser te herinneren aan het feit dat het Trustverdrag³ in de Nederlandse wetgeving is geïncorporeerd. Die herinnering is op zich overbodig, aldus de wetgever, omdat de bepalingen van het Trustverdrag deel uitmaken van de Nederlandse rechtsorde zonder dat nadere regelgeving daarvoor noodzakelijk is.⁴ Toch staat de herinnering ook weer in het Voorstel en wel in art. 1 en 126.⁵ Dit is echter in het belang van de rechts-

praktijk, aldus de wetgever, vooral wanneer daarmee bij de bestaande conflictenwetten goede ervaringen zijn opgedaan.⁶

Een inhoudelijke wijziging ten opzichte van de WCT is met de drie voorgestelde artikelen niet beoogd. Noch de algemene bepalingen die zijn opgenomen in Titel 1 van het Voorstel, noch literatuur en jurisprudentie, verschenen na de inwerkingtreding van het Trustverdrag en de WCT, maakten dit noodzakelijk.⁷ Voor een nadere toelichting op de Boek 10-bepalingen verwijst de wetgever dan ook naar de toelichtende stukken op het Trustverdrag en op de WCT.⁸ Wel worden in de Toelichting bij het Voorstel nog enkele kanttekeningen geplaatst bij de drie trust-artikelen. Die kanttekeningen zullen hieronder per artikel kort worden besproken (par. 2). Daarna volgen nog enkele opmerkingen over de positie van de trust in het Nederlandse recht (par. 3). Het geheel wordt besloten met een korte conclusie (par. 4).

2 Art. 142-144 – Voorstel

De wetgever verwijst voor een toelichting op de voorgestelde artikelen allereerst naar de totstandkomingsgeschiedenis van het Trustverdrag en de WCT, alsmede – in wezen – naar literatuur en jurisprudentie die na die totstandkoming is verschenen.⁹ De artikelen behelzen in hoofdzaak drie aspecten: erkenning, inschrijving en de verhouding van het Trustverdrag tot regels van nationaal dwingend recht. De artikelen luiden als volgt:

‘Artikel 142. Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:

- het Haags Trustverdrag 1985: het op 1 juli 1985 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat toepasselijk is op trusts en inzake de erkenning van trusts (Trb. 1985 141);
- trust: een trust als omschreven in artikel 2 van het Haags Trustverdrag 1985, die door een wilsuiting in het leven is geroepen en waarvan blijkt uit een geschrift.

Artikel 143. Met betrekking tot een goed ter zake waarvan inschrijvingen kunnen plaatsvinden in een ingevolge de

* Mr. R. Westrik is universitair hoofddocent privaatrecht Erasmus Universiteit Rotterdam (westrik@frg.eur.nl), tevens verbonden aan het wetenschappelijk bureau van een advocatenkantoor te Den Bosch (r.westrik@holla.nl).

- Wet van 4 oktober 1995, Stb. 1995, 508, houdende wettelijke bepalingen in verband met de aanvaarding van het op 1 juli 1985 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat toepasselijk is op trusts en inzake de erkenning van trusts, Trb. 1985, 141. Zie het Voorstel van wet, Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 2 (het Voorstel).
- De andere twee niet overgenomen artikelen zijn art. 5, dat bepaalt dat de wet als WCT kan worden aangehaald en art. 6, dat het tijdstip van inwerkingtreding van de WCT vaststelt.
- Zie voor de vindplaats hierboven, voetnoot 1 en hieronder, voetnoot 4.
- MvT bij Titel 11, Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, p. 74. De bepalingen van het Trustverdrag bevatten eenieder verbindende bepalingen die ingevolge art. 93 Grondwet rechtstreekse werking hebben. Het verdrag is door Nederland aanvaard en op 1 februari 1996 in werking getreden. Zie voor nadere gegevens het overzicht in Koppenol-Laforce 2009 (T&C Vermogensrecht), Bijlage 21, Inl. opm., p. 1648-1649.
- Art. 1: ‘De in dit Boek en andere wettelijke regelingen vervatte regels van internationaal privaatrecht laten de werking van voor Nederland bindende internationale en communautaire regelingen onverlet.’ Art. 126: ‘1. Deze titel laat onverlet het op 1 juli 1985 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat toepasselijk is op trusts en inzake de erkenning van trusts (Trb. 1985, 141), alsmede titel 11 van dit Boek. Onverminderd hetgeen voortvloeit uit dat verdrag en die titel, is een rechtshandeling die strekt tot een door Nederlands recht beheerste overdracht aan de trustee van een trust als bedoeld in artikel 142 van dit Boek welke wordt beheerst door buitenlands recht, niet een ongeldige titel op de enkele grond dat die rechtshandeling tot doel heeft dat goed over te dragen tot zekerheid of de strekking mist het goed na de overdracht in het vermogen van de verkrijger te doen vallen. 2. Deze titel laat onverlet de richtlijn nr. 93/7/ EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 maart 1993 betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (Pb L74) alsmede de Implementatiewet bescherming cultuurgoederen tegen illegale uitvoer.’

- In deze zin de MvT bij Boek 10, Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, bijv. op p. 3, 7 en 74.
- MvT bij Boek 10, Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, p. 74 en p. 5.
- Kamerstukken II 23 054 (R1464), respectievelijk Kamerstukken II 1992/93, 23 027.
- Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, p. 74.

wet gehouden register en dat behoort tot de trustgoederen die een afgescheiden vermogen vormen, kan de trustee verlangen dat een inschrijving geschiedt op zijn naam en in zijn hoedanigheid van trustee, of op een zodanige andere wijze dat van het bestaan van de trust blijkt.

Artikel 144. Bepalingen van Nederlands recht inzake eigendomsoverdracht, zekerheidsrecht of de bescherming van schuldeisers in geval van insolventie laten de in artikel 11 van het Haags Trustverdrag 1985 omschreven rechtsgevolgen van de erkenning van een trust onverlet.⁷

Op het probleem van de erkenning van trusts ziet art. 142, sub a en – vooral – sub b (voorheen art. 1 WCT). Beoogd wordt te bereiken dat op alle trusts waarvoor het Trustverdrag geldt, Boek 10 van toepassing is, en omgekeerd. Een probleem in Nederland van erkenning van een trust wordt aldus herleid tot het Trustverdrag.¹⁰ Voor trusts die buiten de definitie van het Trustverdrag c.q. Boek 10 vallen – bijvoorbeeld een trust waarvan niet blijkt uit een geschrift – zal de vraag welk recht van toepassing moet zijn c.q. de vraag of de trust naar Nederlands recht kan worden erkend, moeten worden beantwoord door de rechtspraktijk.

Met art. 143 wordt beoogd, evenals met het gelijklopende art. 3 WCT, zeker te stellen dat naar Nederlands recht een trustee als zodanig, een trustverband of een daarop betrekking hebbende rechtstitel, kan worden ingeschreven. Zowel registers op wettelijke grondslag (zoals in Nederland aanwezige openbare registers) als registers die op andere wijze een grondslag vinden in de wet (bijvoorbeeld het aandeelhoudersregister ex art. 2:85 en 2:194 BW) worden door het artikel bestreken.¹¹ Het trustverdrag maakt evenmin onderscheid tussen de soort goederen die kunnen worden ingeschreven. Ten slotte merkt de wetgever op dat in art. 143 niet wordt uitgesloten dat een trustee uit een trust die niet onder het verdrag valt, voor trustgoederen een inschrijving op zijn naam kan verlangen.

Art. 144 (voorheen art. 4 WCT) is opgenomen in verband met art. 15 van het Trustverdrag. Dit laatste artikel bepaalt dat het verdrag dwingendrechtelijke bepalingen van het als toepasselijk recht aangewezen recht onverlet laat. Art. 144 beoogt eventuele twijfel bij buitenlandse belanghebbenden over de effectiviteit van het Trustverdrag in de Nederlandse rechtssfeer weg te nemen. In dit verband verwijst de wetgever naar twee artikelen van gelijke strekking (art. 1 lid 1 WCT en art. 126 lid 1 Voorstel). Het verdient aanbeveling om bij een eventuele botsing tussen Trustverdrag enerzijds en dwingendrechtelijke bepalingen uit het Nederlandse recht anderzijds de toelichtingen op de hier spelende bepalingen op te slaan. De wettekst en de toelichting daarop zijn namelijk niet steeds onmiddellijk helder. Bijvoorbeeld: bepaalt art. 144 dat bepa-

lingen van Nederlands recht inzake eigendomsoverdracht, zekerheidsrecht of de bescherming van schuldeisers in geval van insolventie de in art. 11 van het Haags Trustverdrag 1985 omschreven rechtsgevolgen van de erkenning van een trust onverlet laten, in de toelichting op het Voorstel staat te lezen:¹²

‘Aan artikel 15 van het verdrag moet wel het gevolg verbonden zijn dat bij overdracht en bezwaring van in Nederland gelegen registergoederen de Nederlandse eisen inzake akte en inschrijving gerespecteerd dienen te worden. De onderhavige bepaling bedoelt niet af te doen aan die eisen, die op zichzelf met de erkenning van de trust niet onverenigbaar zijn.

De woorden «bescherming van schuldeisers in geval van insolventie» mogen niet worden opgevat in die zin dat zij zouden uitsluiten dat ter zake van rechtshandelingen waarbij een trust wordt tot stand gebracht of goederen tot een trustvermogen gaan behoren, de artikelen 45–48 Boek 3 BW of 42–45 Faillissementswet worden toegepast.’

3 De trust in het Nederlandse recht

Het Nederlandse (interne) recht kent geen algemene wettelijke regeling van de trust en dat dient vooralsnog zo te blijven, zo blijkt uit de hiervoor vermelde opmerkingen van de wetgever. Ad-hoctoelating van de trust als Anglo-Amerikaanse rechtsfiguur in de Nederlandse rechtssfeer dient te geschieden op de voet van het Haags Trustverdrag en de daarop afgestemde drie artikelen uit de WCT c.q. het Voorstel. Hier wordt de lezer echter toch benieuwd. Er zijn inmiddels circa 18 jaar verstreken sinds de totstandkoming van de WCT, terwijl het Trustverdrag op 1 juli 2010 precies 25 jaar bestaat. Was er niet ook een reden geweest om de materie opnieuw voor het Nederlandse recht te doordenken? Een antwoord op deze vraag is, zo moet onmiddellijk worden vermeld, niet eenvoudig te geven. Uit de literatuur blijkt hoe lastig het is om ‘de trust’ in het nationale recht een verschijningsvorm te geven die zich kan verstaan met de vele gedaanten waarin zij zich bij de nationale grens kan aandienen.¹³ Maar, zo kan dadelijk worden aangevuld, juist met die grenzen is in de voorbije achttien jaren toch het nodige gebeurd? De wetgever spreekt zelf in 1992 al – terecht – van stormachtige ontwikkelingen in het internationaal privaatrecht en van het steeds intensiever wor-

10. Vgl. hierboven, par. 1: de bepalingen van het Trustverdrag maken deel uit van de Nederlandse rechtsorde zonder dat nadere regelgeving daarvoor noodzakelijk is.

11. Zie over registratie in het internationale rechtsverkeer uitgebreid T.H.D. Struycken, *Zekerheidsrechten en registratie*, in: *Zekerhedenrecht in ontwikkeling*, KNB-congres Groningen 2009, Den Haag: Sdu 2009, p. 115-186.

12. Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, p. 76. Zie over de strekking en interpretatie van de bedoelde artikelen J.A. van der Weide, *Mobilititeit van goederen in het IPR, tussen situsregel en partijautonomie*, Serie Recht en Praktijk, nr. 142, Deventer: Kluwer 2006, p. 85-86; B. Wessels, *Insolventierecht II 2009*, par. 2095. Zie voorts Koppenol-Laforce 2009 (T&C Vermogensrecht), Bijlage 21, Trustverdrag, art. 15, par. 1.

13. Zie o.a. D.W. Aertsen, *De Trust, Beschouwingen over invoering van de trust in het Nederlandse recht*, diss. Nijmegen 2004, Serie Onderneming en Recht, deel 29, Deventer: Kluwer 2004, p. 7: er zijn talloze rechtsstelsels die de trust kennen, terwijl de trustfiguren van deze rechtsstelsels onderling aanzienlijke verschillen laten zien. En op p. 11: de trust kent een ‘haast ontelbaar aantal verschijningsvormen en toepassingen’. Zie voorts bijv. D.J. Hayton, *Trusts*, in: *Vertrouwd met de Trust, Trust and Trust-like arrangements*, Deventer: Kluwer 1996, Serie Onderneming en Recht, deel 5, p. 3: ‘Like an elephant, a trust is difficult to describe but easy to recognise.’

dende internationaal rechtsverkeer.¹⁴ De windkracht in die ontwikkelingen is sindsdien enkel toegenomen. Zijn de bezwaren die destijds tegen een interne regeling van de Trust zijn geuit – en die volgens de wetgever in het Voorstel kennelijk onverminderd gelden – niet in een ander daglicht komen te staan? Een klein onderzoek.

3.1 *Bezwaren tegen een Nederlandsrechtelijke trustfiguur*

De toonzetting van de destijds geuite bezwaren tegen een internrechtelijke regeling van de trust is boeiend om te lezen. In hoofdlijnen kwamen die bezwaren neer op het volgende:¹⁵

- De uitheemse rechtsfiguur is moeilijk inpasbaar in het Nederlandse recht.
- De gevolgen van de trustfiguur zijn niet steeds duidelijk, omdat ‘(...) ook de complicaties van het Anglo-Amerikaanse trustrecht zelf niet moeten worden onderschat. In de landen waar de Anglo-Amerikaanse trust als een afzonderlijke en algemene rechtsfiguur in de common law tot ontwikkeling is gekomen, heeft zij niet zelden aanleiding gegeven tot uitvoerige (aanvullende) wettelijke regelingen, die onderling vrij sterk uiteen kunnen lopen en waarvan de details in tal van opzichten zijn afgestemd op problemen van juridische, maatschappelijke of fiscale aard, die zich in Nederland niet of niet op dezelfde wijze voordoen.’¹⁶
- De trust biedt mogelijkheden om ‘over het graf heen te regeren’ met betrekking tot goederen. Ook zouden goederen door instelling van een trust aan de vrije verhandelbaarheid kunnen worden onttrokken.¹⁷
- Bedacht zou moeten worden ‘(...) dat de invoering van de trust geen afbreuk kan doen aan de waarborgen die het Nederlandse familierecht, erfrecht, rechtspersonenrecht en in het bijzonder het zakenrecht, onder meer voor schuldeisers en andere derden bevatten. Het zou van kortzichtigheid getuigen, voorbij te gaan aan het risico dat van op bescherming van het vermogen gerichte rechtsfiguren als waarom het hier gaat, misbruik wordt gemaakt ten detrimente van schuldeisers. Zulk misbruik is moeilijk te bestrijden (...)’¹⁸

Het verdiende achttien jaar geleden dan ook de voorkeur, aldus de wetgever, om¹⁹

‘(...) de ontwikkelingen na de aanvaarding van het verdrag af te wachten. Die aanvaarding is (...) op zichzelf reeds te beschouwen als een belangrijke stap in de richting van de receptie van het Anglo-Amerikaanse trustrecht in de Nederlandse rechtssfeer. (...) Eerst als in de praktijk van

bepaalde knelpunten zou blijken, die wenselijk maken dat in een concrete behoefte aan bepaalde op de trust geïnspireerde wettelijke regelingen wordt voorzien, zou de wetgever kunnen ingrijpen.’

3.2 *Een belangrijke ontwikkeling sinds 1992-1993*

Zijn er belangrijke ontwikkelingen aan te wijzen die van belang zijn voor de hiervoor beschreven opstelling van de wetgever? Heeft de figuur inmiddels op grote schaal geleid tot knelpunten die ‘op de trust geïnspireerde wettelijke regelingen’ wenselijk maken? Een (digitaal) onderzoek naar verschijningsvormen van de trust of naar de trust als maatschappelijk verschijnsel levert geen aanwijzingen op voor een bevestigend antwoord op die vraag.²⁰ Wordt dat anders indien de ‘stormachtige ontwikkelingen in het internationaal privaatrecht en het steeds intensiever wordende internationaal rechtsverkeer’ onder ogen worden gezien? Hier kan het antwoord zowel ontkennd als bevestigend luiden.

Ontkennd moet het antwoord luiden indien ervan wordt uitgegaan dat: 1. de trust als verschijningsvorm niet voor grote problemen zorgt in de Nederlandse rechtssfeer; en 2. het stelsel van erkenning van uitheemse trustfiguren zoals tot stand gekomen onder het Trustverdrag en de WCT (en binnenkort Boek 10 BW) afdoende is om met de vreemde rechtsfiguren om te gaan. Gevoegd bij het hiervoor opgemerkte omtrent de ‘ongrijpbaarheid’ van de trust, brengt dit mee dat er geen directe noodzaak is om een internrechtelijke regeling van de trust op te stellen.

Bevestigend zou het antwoord kunnen luiden: indien onder ogen wordt gezien dat het thans, in 2010, mogelijk zou moeten zijn uit te stijgen boven het ‘denken in concepten’. In achttien jaren is het verschijnsel trust in de literatuur grondig onderzocht. Steeds blijkt daaruit dat (vooral) het Anglo-Amerikaanse recht uitgaat van een ander begrip van hetgeen de rechten van insteller, trustee en begunstigde inhouden, dan in de continentale rechtsstelsels het geval is.²¹ In het continentale rechtsdenken wordt de trustfiguur geassocieerd met ‘uitheems’, gezien als ‘duale eigendom’ of *co-ownership* – wat het onder Common Law niet is – en er wordt gedacht in termen van volledig en afgeleid recht.²² In het Common Law-systeem vindt dit concept geen herkenning. In dit systeem wordt het recht van een trustee gezien als een *eigen* en volledig recht, althans een recht van eigen signatuur en met een doel dat niet op voorhand in een systeem inpasbaar moet zijn.

14. Kamerstukken II 1992/93, 23 027, nr. 3, p. 1.

15. Kamerstukken II 1992/93, 23 027, nr. 3, p. 2-5. Zie voorts uitgebreid de opsomming bij Aertsen 2004, p. 283-286.

16. Kamerstukken II 1992/93, 23 027, nr. 3, p. 3.

17. In de oudheid bestond dit bezwaar tegen de trust al; zie M.E. Koppenol-Laforce, *Het Haagse Trustverdrag* (diss. Rotterdam), Serie Recht en Praktijk, Deventer: Kluwer 1997, p. 8.

18. Kamerstukken II 1992/93, 23 027, nr. 3, p. 3.

19. Kamerstukken II 1992/93, 23 027, nr. 3, p. 4.

20. Gezocht is in databanken van rechtspraak.nl, van de Nederlandse Vereniging voor Internationaal recht, of conflictolaws.net. Ook een algemene zoekopdracht via Google leverde op dit punt geen informatie op. Zie eerder in deze zin al Van der Weide 2006, p. 82, die eveneens een opvallende afwezigheid signaleert van controverstele kwesties omtrent erkenning van trusts binnen de Nederlandse rechtssfeer.

21. Zie, om enkele werken te noemen, de eerder aangehaalde dissertaties van Koppenol-Laforce (hoofdstuk 1), Aertsen (hoofdstuk 2) en voorts Hayton, in: *Vertrouwd met de Trust 1996*, p. 3-4, waarover C.A.E. Uniken Venema, *De trust in Anglo-Amerikaans en ander recht*, NTBR 1998/10, p. 355.

22. Vgl. art. 3:8 BW: ‘Een beperkt recht is een recht dat is afgeleid uit een meer omvattend recht, hetwelk met het beperkte recht is bezwaard.’

Zouden nu het verrichte onderzoek én de genoemde stormachtige ontwikkelingen – die grenzen hebben geslecht en het denken in ‘statelijk recht’ en soevereiniteit van staten welhaast tot een niet langer houdbaar uitgangspunt hebben gereduceerd – niet moeten kunnen leiden tot de constatering dat er vooral een conceptueel probleem aan de orde is? Zou niet kunnen worden erkend dat het verschijnsel trust feitelijk niet ter discussie staat – zie art. 2 van het Trustverdrag, of het (ver) uitgewerkte concept van een trust in Titel X van de *Draft Common Frame of Reference*²³ –, dat er sprake is van een ‘functionele convergentie’²⁴ binnen de beide systemen, en dat er ‘slechts’ in verschillende talen wordt gesproken? Reeds in 1998 schreef Waters de volgende, treffende woorden aangaande dit punt:²⁵

‘(...) one has to wonder whether it would not lead to a more productive future if, in attempting to bring common law and civil law doctrine closer together, scholars had turned from attempting to cross the mountains of the other’s perceived axiomatic principles – an approach which has engaged scholars of the civil law and the common law in endless debates for a century or more – to a concern for the problems functional convergence has revealed, and to start their enquiries and examinations from that point’.

De ‘scholars’ zijn inmiddels aan het woord geweest. De wetgever zou nu, juist op dit trustterrein, waarop (minimaal) twee concepten zo leiden tot niet-verstaanbaarheid over en weer, het pad naar onvermijdelijke²⁶ eenwording van Europese wetgeving vast verder kunnen effenen. Aangegeven zou kunnen worden dat het doel van het instellen van een trust – beheer en bestuur over vermogensbestanddelen – in continentale rechtssystemen niet anders is dan in het Common Law-systeem en dat het in beide systemen ook als legitiem wordt erkend. Gereflecteerd zou kunnen worden op de relativiteit van de *leerstellige* werkelijkheden die aan de beide rechtssystemen ten grondslag liggen, en op de niet-verstaanbaarheid over en weer die *daaruit* voortvloeit.²⁷ Erkend zou kunnen worden dat:

1. aanduidingen als ‘uitheems’ of ‘receptie’ ingehaald zijn door de ontwikkeling van het internationale privaatrecht en door de toename van het internationale handelsverkeer;

2. het begrip ‘nationale grens’ als een uitdrukking van statelijke soevereiniteit minst genomen aan revisie toe is;
3. deze ontwikkelingen aantonen dat het denken in klassieke leerstellingen neerkomt op een taalprobleem, op een gesprek waarin beide partijen dezelfde woorden gebruiken, maar de woorden bij ieder een andere lading en betekenis hebben;
4. de trust als rechtsfiguur een basaal en als zodanig legitiem verschijnsel in het recht is.

Een dergelijke opstelling zou één stap extra zijn ten opzichte van die in het huidige Voorstel, waarin de wetgever spreekt van de

‘(...) noodzaak van een nationale codificatie van het internationaal privaatrecht als een belangrijk complement op de Europese regelgeving. In de eerste plaats blijven nationale regels uiteraard van belang voor onderwerpen waarvoor (nog) geen Europees instrument is tot stand gebracht. Maar ook als dit wel het geval is, kunnen de nationale regels hun betekenis behouden, namelijk voor gevallen die buiten het toepassingsgebied van de desbetreffende Europese verordening vallen. Meer in het algemeen kan worden gezegd dat, om de coherentie tussen nationale, Europese en internationale regels te bewaken en de inpassing van dergelijke Europese (en internationale) initiatieven te vergemakkelijken, een aan de tijd aangepast en aan de laatste inzichten ontleend modern Nederlands internationaal privaatrecht noodzakelijk is. Nederland sluit zich met deze codificatie aan bij recente wetgeving in andere Europese landen als België, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk en Italië.’²⁸

4 Conclusie

De wetgever beoogt met de overneming in Boek 10 BW van de drie belangrijkste artikelen uit de Wet Conflictenrecht Trusts geen inhoudelijke wijzigingen. Niettemin verdient het aanbeveling, zodra zich een geval van erkenning van een trust in de nationale rechtssfeer aandient, de parlementaire stukken op het Haags Trustverdrag, de Wet Conflictenrecht Trust en op Boek 10 BW te raadplegen. Ook zou de wetgever de kans kunnen aangrijpen om de inzichten die in achttien jaar rechtsontwikkeling zijn ontstaan aangaande de slechts conceptuele verschillen tussen rechtssystemen, welke verschillen juist bij de trustfiguur sterk naar voren komen, te verzilveren. Een benadering van de trustfiguur vanuit het continentale rechtssysteem, als zijnde ‘tegengesteld aan’ of ‘zich niet verstaand’ met bijvoorbeeld Common Law en Equity, is achterhaald. De wetgever zou juist nu afstand kunnen nemen van nationaal-continentaalrechtelijke beletselen die de internationale verstaanbaarheid belemmeren. Afstand zou dan inhouden een ‘helicopterview’, waarin wordt aangegeven dat het in verschillende talen steeds gaat om éénzelfde rechtsfiguur: beheer en bestuur over goederen.

23. <http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/civil/docs/dcfr_outline_edition_en.pdf>. Zie over de DCFR uitgebreid J.H.M. van Erp, Huidig en toekomstig zekerhedenrecht, in: Zekerhedenrecht in ontwikkeling, KNB-congres Groningen 2009, Den Haag: Sdu 2009, p. 231-268.

24. Zie het pleidooi in deze zin door D.W.M. Waters, *Convergence and Divergence; Civil Law and Common Law*, Inaugural Lecture Katholieke Universiteit Nijmegen, Nijmegen 1998.

25. Waters 1998, p. 33.

26. Zie het uitgewerkte ontwerp voor het trustrecht in Boek X van het *Draft Common Frame of Reference*, vermeld in voetnoot 23. Zie bijv. ook S.C.J.J. Kortmann, Past ‘de trust’ in het Nederlandse recht?, in: *Vertrouwd met de trust*, Serie Onderneming en Recht deel 5, Deventer: Kluwer 1996, p. 169-193, die karaktertrekken van ‘de trust’ vooropstelt, en eerst dan de blik richt op de verschillende rechtssystemen.

27. In het huidige wetsvoorstel is de enige verwijzing naar verschillende systemen te vinden in art. 126, waarin wordt bepaald dat art. 3:84 lid 3 BW (houdende het verbod van fiduciaire overdrachten) niet op een overdracht in trust van toepassing zal zijn.

28. Kamerstukken II 2009/10, 32 137, nr. 3, p. 4.